

Zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej – rok 2025

Obowiązująca od 1 stycznia 2012 roku ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r. poz. 49. z późn. zm.) podzieliła kompetencje dotyczące zadań ustawy pomiędzy gminy i powiaty.

Powiat w szczególności organizuje opiekę i wychowanie w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Natomiast zadaniem gminy jest opracowanie systemu wspierania rodziny biologicznej, w tym organizacji działalności asystentów rodziny, rodzin wspierających i placówek wsparcia dziennego, jak również innych form pomocy i pracy z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i zamieszkałych na terenie gminy.

Prowadzenie profilaktycznych działań wspierających dziecko w rodzinie jest wskazane zarówno ze względów społecznych jak i ekonomicznych. Realizowane działania koncentrują się na całej rodzinie. Wsparcie rodziny ma charakter profilaktyczny i przyjmuje zasadę wczesnej interwencji. Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników służby zdrowia, policji, kuratorów sądowych i społecznych, oraz przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań w oparciu o sprecyzowany plan działania.

Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W myśl powołanej ustawy piecza zastępcza jest sprawowana **w formie rodzinnej** (w rodzinie zastępczej spokrewnionej, niezawodowej, zawodowej lub rodzinnym domu dziecka) **lub instytucjonalnej** (w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym).

Charakterystyka rodzinnych form pieczy zastępczej:

1. W formie rodzinnej

Spokrewnione: taką rodzinę tworzą wyłącznie dziadkowie lub rodzeństwo dziecka, które ma być objęte opieką.

Niezawodowe: taką rodzinę zastępczą tworzą osoby z rodziny dziecka, np. ciotka, wujek lub osoby obce.

Zawodowe: taką rodzinę tworzą osoby obce.

- **Pełniące funkcję pogotowia rodzinnego:** umieszcza się w niej do 3 dzieci do czasu unormowania sytuacji dziecka, nie dłużej jednak niż 4 miesiące. W szczególnie uzasadnionych przypadkach okres ten może zostać przedłużony do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego.
- **Specjalistyczne:** dla małoletnich matek, dla dzieci niepełnosprawnych, dla dzieci umieszczonych na podstawie ustawy o postępowaniu w sprawie nieletnich. Umieszcza się w takiej rodzinie zastępczej nie więcej niż 3 dzieci.

Rodzinny dom dziecka: tworzą osoby obce i umieszcza się w nim do 8 dzieci.

2. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) placówki opiekuńczo-wychowawczej
- 2) regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej
- 3) interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego

Od stycznia 2012 roku do grudnia 2025 roku w Wodzisławiu Śląskim w pieczy zastępczej umieszczono łącznie **320 dzieci**.

W roku 2025 w pieczy przebywało **139 dzieci, z czego:**

- 8 dzieci w Powiatowym Domu Dziecka w Gorzyczkach,
- 8 dzieci w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych w Gorzyczkach ,
- 8 dzieci w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych w Wodzisławiu Śląskim,
- 1 dzieci w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych w Kazimierzy,
- 24 dzieci w rodzinie zastępczej zawodowej,
- 10 dzieci w rodzinie zawodowej pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego
- 21 dzieci w rodzinie zastępczej niezawodowej,
- 48 dzieci w rodzinie spokrewnionej,
- 9 dzieci w rodzinnym domu dziecka.
- 1 dziecko w Zakładzie Leczniczo-Opiekuńczy dla Dzieci w Częstochowie
- 1 dziecko Rodzinny Domie Czasowego Pobytu Sindbad w Ustroniu.

W roku 2025 w Wodzisławiu Śląskim w pieczy zastępczej umieszczono **17 dzieci, z czego:**

- 5 dzieci w rodzinie zastępczej zawodowej,
- 1 dziecko w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego
- 0 dzieci Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Gorzyczkach
- 0 dzieci w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Wodzisławiu Śląskim
- 0 dzieci w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych w Kazimierzy,
- 7 dzieci w rodzinie spokrewnionej,
- 1 dzieci w rodzinie niezawodowej
- 0 dzieci w Rodzinnym Domu Dziecka
- 2 dzieci w Powiatowym Domu Dziecka w Gorzyczkach,
- 1 dziecko w Zakładzie Leczniczo-Opiekuńczy dla Dzieci w Częstochowie

W 2025 roku wydatki na opiekę i wychowanie dzieci w pieczy zastępczej, które zostały poniesione przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wodzisławiu Śląskim wyniosły

1 784 179,26zł

Wydatki Gminy Wodzisław Śląski w latach 2012-2025

ROK	KOSZT ROCZNY
2012	25 398,54 zł
2013	99 256,46 zł
2014	149 843,14 zł
2015	340 749,11 zł
2016	443 622,26 zł
2017	559 857,99 zł
2018	567 064,77 zł
2019	766 999,11 zł
2020	886 257,55 zł
2021	933 274,42 zł
2022	1 056 544,74 zł
2023	1 144 403,26 zł
2024	1 466 065,85zł
2025	1 784 179, 26zł

Nadmienić należy, iż miesięczny koszt utrzymania dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej ustalany jest przez Starostę Powiatu. Wysokość wydatków uzależniona jest od liczby przebywających w pieczy dzieci, czasookresu pobytu i procentu odpłatności za pobyt w pieczy.

Wykaz liczby dzieci umieszczonych w pieczy w latach 2012-2025

ROK	LICZBA DZIECI
2012	26
2013	10
2014	19
2015	36
2016	19
2017	20
2018	31
2019	15
2020	14
2021	16
2022	16
2023	49
2024	32
2025	17
RAZEM	320

W 2025 roku pieczę opuściło 22 dzieci:

- 3 dzieci się usamodzielniało,
- 15 dzieci wróciło do rodziców
- 4 dzieci poszło do rodziny proadopcyjnej.